

у світ
Толовний
редактор
10/21-638.
Акушан

Дошкільне виховання

червень

6

1963

З М І С Т

	Стор.
Дітям світу — хай сонце сяє	1
Є. Лукіна — Роль бесіди перед читанням художніх творів	4

Відмінники дошкільної справи

Т. Лозовська, В. Костюк — У дітей багато ширих друзів	10
---	----

З досвіду

Н. Дробаха — Догляд за тваринами на ділянці дитячого садка	12
Л. Волкова, Г. Орлова — Робота в природі влітку	16
І. Крутько — Шиття в підготовчій групі	19
Н. Олександренко — Навчання дітей вишивання	22

Сторінка для дітей

Наш садок (муз. Ю. Рожавської, сл. Т. Ковалевської)	24
Р. Авербах — Квіти в саду	25
І. Тутковська — Літній дощик	27

Природа навколо нас

Т. Ковпаненко — Птахи — захисники городів	28
---	----

Бесіди та консультації

На допомогу колгоспним дошкільним дитячим закладам

М. Шейко — Ранкова гімнастика	31
Н. Махова — Оформлення приміщення і ділянки колгоспного дошкільного закладу	39

Критика і бібліографія

В. Чорний — «Маленький сміливець»	42
Р. Смирнова — Бібліографія друкованих ігор	43

Педагогічне життя

А. С. — Конференція читачів журналу	45
О. Марушевська — Науково-практична конференція	47

Редакційна колегія:

Д. О. Дорохова, Н. О. Красіна, Н. Ю. Переверзева, Є. К. Сухенко, Г. Г. Сушан
(головний редактор), П. С. Ходченко, Т. І. Цвєлих, П. Р. Чамата, М. Є. Шевченко.

Журнал «Дошкольное воспитание»
(на українском языке).

Техредактор О. О. Чала.

Коректор О. К. Лисенко.

Адреса редакції: Київ, 53, Ю. Коцюбинського, 5. Тел. 5-21-29, дод. 3-12.

БФ 30218. Замовлення К-98. Тираж 25 200. Друк. арк. 3, умовн. арк. 4,1. Обл.-видавн.
арк. 5. Формат паперу 70×108¹/₁₆. Підписано до друку 28.V 1963 р.

Київська обласна друкарня, вул. Леніна, 19.

З досвіду

Догляд за тваринами на ділянці дитячого садка

Н. ДРОБАХА,

завідуюча дитячим садком № 7 м. Знам'янки Кіровоградської області

Трудове виховання — одне з найважливіших завдань, які стоять перед вихователями дитячих садків. Для здійснення його використовуються найрізноманітніші методи і прийоми: спостереження праці дорослих, знайомство з відповідними художніми творами, безпосередня участь дітей у посильній для них праці.

В своїй статті я хочу розповісти про те, як ми здійснюємо трудове виховання дітей в процесі догляду за тваринами.

Ще влітку 1961 року батьки подарували нам чотирьох кролів. Так була створена у нас маленька кролеферма. Доглядати кролів доручили дітям старшої групи. Під керівництвом виховательки Л. Д. Сухомлин вони годували їх, чистили клітки, спостерігали за ними. За літо вивелось багато кроленят. На зиму ми залишили трьох кролиць і одного кроля. Утепили їм клітки, заготовили сіна, буряків та ін. Кролі добре перезимували.

Наш дитячий садок розташований недалеко від лісу, територія його займає 0,98 га. У нас виховується 150 дітей. Кожна вікова група має свою ділянку, де діти граються, вирощують квіти, доглядають свої городи. Завдяки таким природним умовам ми мали можливість розмістити своїх тварин на ділянці і вирощувати для них корм.

Наступного року ми вирішили значно розширити свій тваринни-

цький двір, поповнити його кролями, голубами, гусями, черепахами. Для цього треба було підготувати відповідні приміщення. Ми звернулися за допомогою до батьків, які охоче пішли нам назустріч. Робітники вагонного депо виготовили клітки для кролів і голуб'ятник. Повітку для гусей ми зробили самі.

На педагогічній нараді обміркували, як розподілити тварин і птахів між віковими групами дитячого садка. Було вирішено на ділянці першої молодшої групи поставити клітку, поділену на дві частини, в яких розмістили кроля і кролицю. На ділянці другої молодшої групи поставили клітку для кролиці і клітку для молодняка. На господарському дворі обладнали дворик для гусей. Доглядати гусей доручили дітям середньої групи. В сонячній частині двору встановили голуб'ятник, за голубами доглядали вихованці старшої групи. Черепах вирішили розмістити біля басейну, доручивши догляд за ними дітям трьох вікових груп, ділянки яких прилягали до басейну.

На інкубаторній станції ми купили 25 гусенят. Своїх кролів розмістили в клітках, поставлених на ділянках трьох вікових груп. Голубів нам подарували батьки вихованців старшої групи. Роздобули і черепаху. Всіх тварин і птицю розмістили так, як було намічено на педагогічній нараді.

З ранньої весни діти двох молод-

ших груп під керівництвом виховательок почали доглядати кролів. Виховательки прищеплювали дітям навички по годуванню кролів та догляду за ними. Спочатку вони брали кроликів у групу, дозволяли дітям їх розглянути, погладити, розповідали про те, як кролики живуть, що їдять, як треба їх доглядати, що їх не можна годувати мокрою або росяною травою. Діти охоче виконували доручення виховательок: рвали травичку, щоб погодувати кроликів, носили їм водичку. Вихователька пояснювала їм, що брати кроликів зручніше за вуха, а не за живіт, що корм кроликам слід давати в кормушку невеличкими порціями, а клітку тримати в чистоті. Коли вихователька чистила клітку, вони подавали їй необхідний інвентар. Діти засвоїли назви трав, що їх їдять кролики, дізналися, що найкраще вони їдять кульбаби, полин, молочай.

Коли з'явилися маленькі кроленята, діти з інтересом спостерігали, як кролиця вкривала їх своїм пухом, щоб їм було тепло. Діти помітили, що всі кроленята сліпі, як маленькі кошенята. Щодня спостерігали вони за кроленятами і через два тижні помітили, що один кролик вже дивиться. Наступного дня почали бачити всі кроленята. Через місяць маленькі кролики вже щипали травичку і гризли моркву. Продовжуючи спостереження, діти не раз бачили, як кроленята умиваються лапками і лижуть один одного. Діти сміялися і говорили, що кролики не хочуть бути брудними і тому миються.

Одного разу батьки принесли нам маленьке зайченя, яке ще не вміло їсти травичку. Діти почали годувати його через соску молоком. Минуло три дні, і кролиця привела кроленят. До неї підпустили зайченя. Вона не відігнала його, і зайченя почало годуватися молоком кролиці разом з кроленятами, з ними і спало у пуховому гнізді. В цей період діти особливо уважно доглядали кролицю, приносили їй багато соковитої травички, щоб вистачило у неї молока і для зайченяти. Зайченя росло дуже швидко і помітно

переросло кроленят. Воно їло разом з ними травичку, гризло моркву. Діти помітили, що вуха у нього довші, ніж у кроликів, і лапки теж довші.

На ділянці середньої групи стояла велика клітка з потомством від двох кролиць, яке відгодовували діти цієї групи по раціону, складеному вихователькою: травою, коренеплодами, кукурудзою, ячменем. Кожна дитина знає, що кроликів треба тримати в чистоті, своєчасно годувати і поїти, що коли жарко, їм не можна бути на сонці. В спеку діти накидали на клітку гілки або траву. Вони завжди старанно чистили клітку і раз на тиждень мили її хлорним розчином. Виконуючи все це, діти засвоювали прийоми чистки клітки, запам'ятовували, який інвентар для цього потрібен, дізналися, що почистити клітку можна не пересаджуючи кролів в іншу клітку, для цього їх лише треба перемістити з однієї частини клітки в іншу. Коли ж клітку треба помити, кроликів необхідно пересадити в іншу клітку, бо помита клітка повинна обов'язково висохнути. Тільки після цього туди можна помістити кроликів.

Діти кожної вікової групи самостійно заготовляють корм для кролів. Для цього використовувалися прогулянки до лісу. В лісі діти рвали траву і приносили в дитячий садок, сушили її на господарському дворі, потім складали в спеціально відведене місце. З лісу ж приносили і листя, яке збирали для підстилки кролям на зиму.

Разом з вихователькою Є. І. Семеновою діти готували до зими клітки: металеві сітки замінювали дерев'яними решітками, утеплювали стінки, лагодили дах, якщо в цьому була потреба.

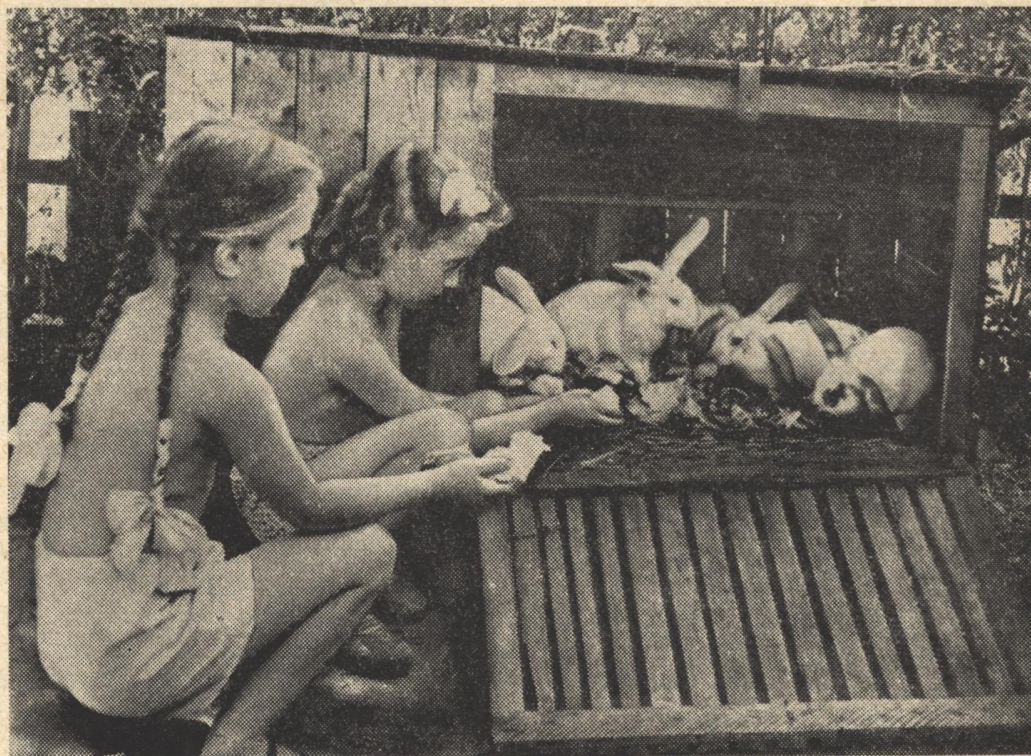
Взимку діти годували кроликів заготовленим влітку сіном, буряками і кукурудзою, які вирощувались на дитячих городах, під керівництвом виховательки сіяли в ящиках овес і, коли він підростав, зрізували його на корм кролям.

Вихованці старших груп раз на тиждень оглядали кожного кролика, чистили вуха, лапки, шерсть.

Все це робилося під керівництвом виховательок. Доглядаючи кролів, діти набули певних знань і трудових вмінь.

Слід відмітити, що в догляді за тваринами бере участь весь колектив працівників дитячого садка і всі діти.

яким це не подобалося. Так, Валерик і Валя не хотіли чергувати біля гусенят. Вихователька звільнила їх від чергувань, але не залишила без уваги. Вона розповідала їм багато цікавого про гусенят, звертала їх увагу на те, які гусенята гарненькі та пухнасті, як вони щипають тра-

Вихованці старшої групи годують кролів.

Дітям середньої групи дуже сподобалися маленькі, жовтенькі гусенята. Вони з великим захопленням дивилися на них і слухали кожне слово своєї виховательки Н. А. Сімакової, яка пояснювала, як треба годувати їх, поїти, пасти на травичці. Вихователька встановила чергування дітей біля пташника. Чергові повинні напувати гусенят, годувати, пасти, стежити, щоб вони не виходили на дитячі майданчики, щоб на них не напала кішка. Перші п'ять днів гусенят годували дрібно посиченим вареним яечком і гречаною кашкою, звареною на воді без солі, поїли молоком. На третій день гусенята почали щипати травичку. Відвели для них пасовище в одному з куточків двору.

Діти старанно і з задоволенням доглядали гусенят, але були й такі,

як плавають і кумедно пірнають у воду, ставила їм в приклад кращих чергових групи. Бесіда виховательки вплинула на дітей. Валерик і Валя самі попросили, щоб їх призначили чергувати біля гусей і з цього часу охоче доглядали їх.

Доглядаючи гусей, діти дізналися, чим їх годують, переконалися, що вони з перших днів свого життя добре плавають і люблять воду. Діти часто спостерігали, як гуси плавають, пірнають, як після купання вирівнюють дзьобом пір'я і сідають погрітися на сонечку. Діти uznали, що в гусей міцний дзьоб і лапи з перетинками, які дають їм можливість плавати. Вихователька пояснила, що в гусей є спеціальна сальна залоза для змашування пір'я — ось чому воно не намокає.

Вихованці цієї групи переконали-

ся, що гуси пізнають голоси тих, хто їх доглядає, і йдуть на їх поклик; коли ж їх кличуть діти інших груп, гуси до них не підходять.

Діти старшої групи доглядали голубів. Перш ніж розпочати цю роботу, вихователька групи П. І. Наумова багато читала про голубів, побувала у любителів цієї справи, придбала потрібний інвентар, кормушки, схожі на лоточки з прибитою зверху планкою, яка заважає голубам залазити в кормушку.

Поява голубів у дитячому садку захопила дітей. Вони з інтересом спостерігали за ними, давали їм корм. Але з часом інтерес дітей до голубів почав спадати. Виховательці довелося подумати, як привернути їх увагу до голубів. Вона розповіла дітям про життя цих птахів, їх поведки, показала, як чистити голуб'ятник, годувати голубів. Дітей це зацікавило. Встановили чергування по догляду за голубами. Чергували по двоє дітей. Вони прибирали голуб'ятник, чистили гнізда, мили поїлки, наповнювали їх чистою водою, готували корм і два рази годували голубів (о 10-й, 16-й годині). В жаркі дні влаштовували для них купання. Всю цю роботу чергові виконували без нагадування.

Вихователька П. І. Наумова давала дітям індивідуальні і колективні доручення, наприклад, подивитися і розповісти, як поведуться голуби при появі інших птахів, скільки яєць відкладає голубка, скільки пташенят уже вивелось і т. п. Розповіді дітей свідчили про їх спостережливість, інтерес до голубів. Іринка розповідала дітям про те, як голуб клював камінці. Коли вона запитала виховательку, навіщо він це робив, вихователька пояснила дітям, що голуби їдять маленькі камінці, зокрема, вапняні і пісок для відкладки яєць. Спостерігаючи за голубами, діти помітили, що вони не відганяють інших птахів і горобців, коли їдять. Це — мирні птахи.

Спочатку голубів годувала вихо-

вателька в присутності дітей. Голуби звикли до її голосу, тому, коли їх кликали діти, вони не зліталися. Це було помилкою. Треба було з самого початку доручити дітям годувати голубів. Минуло багато часу, поки голуби звикли до дитячих голосів.

Доглядаючи голубів, діти узнали про них багато цікавого, наприклад, що своїх пташенят вони годують так званим зобним молоком, а коли ті трохи підростуть, годують

Багато радості приносить догляд за голубами.

розм'якшеними у волові зернами.

Діти доглядали і за черепахами. В нашому басейні жили одна велика і дві маленькі черепахи. Спочатку діти боялися їх, але коли вихователька розповіла їм про черепах, пояснила, як вони плавають, що їдять, чому їх тіло вкрите таким міцним панцирем, діти самі почали давати черепахам м'ясо, дощових черв'яків, кульбаби. Спочатку черепахи ховалися серед каміння, але поступово звикли до дітей.

Проведена нами робота показала, що організувати трудове виховання дітей в процесі догляду за тваринами та птицею можна в кожному дитячому садку. Але до цього треба добре підготуватися і все продумати. Найкраще цю роботу починати навесні.